

Adevărul

FONDATORI: AL. V. BELDIMAN 1888-1897
CONST. MILLE 1897-1920
CONST. GRAUR 1921-1936
B. BRANIȘTEANU 1897-1947

Proprietari: S. A. R. „Sărințar”
EDITOAREA ZIARELOR „ADEVERUL”
ȘI „DIMINEAȚA”
Registrul de publicații al Trib. Ilfov S. I. Com. Nr. 142/946

Director: H. SOREANU

BIROURILE: BUCUREȘTI, Str. Matei Millo 11

TELEFOANE: Publicitatea 5.57.63
Redacția 5.38.56
Administrația 5.57.63

Naționalizarea și urmările ei

Posibilități și prevederi în dezvoltarea situației economice

Pentru a ne da seama de urmările naționalizării, trebuie să ne punem în primul rând întrebarea ce s'a naționalizat? Textul legii este, în genere, cunoscut; cele 73 de categorii de întreprinderi prevăzute în lege au fost clasificate și d'acum înainte. N'avem încă cifre amănunțite care să arate numărul întreprinderilor naționalizate și numărul întreprinderilor care au rămas în afara prevederilor legii de naționalizare. Este evident însă că întreprinderile care reprezintă o mai mare importanță economică prin ele însele, au fost naționalizate. Unele ramuri industriale, în industria extractivă, unde nici nu pot exista întreprinderi în care să nu fie angajate capitaluri importante, — au fost în întregime naționalizate. În ramurile industriale în care există întreprinderi mici, cu forță motrică neînsemnată, cu puțini lucrători și cu capitaluri mici este posibil, multe întreprinderi au fost exceptate de la naționalizare, fie prin stabilirea unui minimum de forță motrică, fie prin stabilirea unei anumite capacități de producție sau prin liste nominative. Numărul, dacă nu importanța economică a acestei categorii de întreprinderi trebuie să fie foarte mare. Pentru a-l aprecia ne putem orienta după indicațiile furnizate de inventarierea întreprinderilor particulare făcută în Octombrie trecut de Institutul Central de Statistică. Rezultatele provizorii ale acestei statistici arată că există în țară 35.956 întreprinderi care ocupă mai puțin de 10 persoane și până la 20 HP, 4278 întreprinderi cu peste 10 persoane, 4926 întreprinderi cu peste 20 HP și 2319 întreprinderi cu peste 20 HP și peste 10 persoane. În procentele întreprinderilor din prima categorie reprezintă 75,9 la sută din numărul total.

Cifrele publicate până azi nu arată nici proporția capitalurilor angajate, nici a numărului de lucrători sau a forței motrice. Se poate presupune însă că, deși un mare număr de întreprinderi nu intră în prevederile legii de naționalizare, totuși sectorul de Stat a devenit dominant în industrie. Este probabil că, în cadrul acestui sector, se va produce o regrupare a unităților de producție, în sensul concentrării și concentrării lor; se va obține astfel o producție mai rațională, mai rentabilă și mai ușor controlabilă.

Și cu aceasta principala condiție a planificării poate fi socotită îndeplinită.

Prin înființarea societăților de

Stat pentru comerțul de engros și situația d'în domeniul comercial a suferit o mare schimbare.

Prin aceste măsuri, structura bugetului național va fi modificată. În bugetul pe 1948-1949, veniturile Statului din excedentele caselor autonome și din participările la diferite întreprinderi însumează vreo 12 miliarde; aceste venituri vor spori. Trebuie prevăzută însă o scădere la impozitele pe veniturile din comerț și industrie și la alte capitole similare. În genere, însă se poate spune că tendința este spre creșterea veniturilor realizate de Stat atât în întreprinderile cu caracter de monopol, cum sunt casele autonome, cât și în întreprinderile conduse după principii pur comerciale. Se poate prevedea momentul când intrările din aceste capitole vor ajunge să constituie niște piloni ai bugetului în același măsură ca impozitul pe cifra de afaceri și ca taxele de timbru.

S'au creat astfel premisele pentru planificarea producției și distribuției mărfurilor și pentru un plan financiar.

STEFAN ELIAD

SĂ SE PUNĂ REGULĂ!

Subiectul nu e nou și dacă ne ocupăm arăși de el este că poate de data aceasta autoritățile vor încerca să pună puțină ordine și într-un domeniu — de ce n'am mărturisit? — oarecum neglijat până acum. Iată despre ce este vorba:

Știe toată lumea că ploile abundente au, printre altele și proprietatea de a crea, în mijlocul străzilor și la răscruce, băltoace mai mari sau mai mici, pe care cauciucurile mașinilor, conduse, în general, cu o viteză de autodrom, te împingă la distanțe enorme transformând pe bieții pietoni în papărușe stropite cu noroi.

Toată această distracție, de un gust mai mult sau mai puțin indecent, a putea trece, la rigoare, drept comică, dar ha nehe cetățenilor, astfel tratate, n'ar suporta riscul unor deteriorări grave. Dacă însemnăm că în multe cazuri o mașină de trotuar nu posedă altceva decât rânduie de stâlpi pe care li poartă, trebuie să recunoaștem că fapta domnului de la volan rămâne o simplă neglijență condamnată, ca să nu spunem altfel.

Nu mai departe de Luni, pe strada Văilei Lăscăr, un bătrân a fost literalmente orbit de suvoiul enorm de apă noroioasă proiectat de „oile unei mașini”, de la volanul căreia domnul conducător sufla amuzat ca după cine știe ce faptă spirituale.

Iată pentru ce credem că Prefectura Poliției ar trebui să interzică energie pe lângă acei obiecte să-și gândească mașinile.

F. Gh.

GLOSE POLITICE

Adresa exactă
Un comerciant de vinuri din New-York se gândise să facă o afacere, importând o mare cantitate de port. Obisnuise să se adreseze totdeauna la sursă, a luat avionul și s'a dus la Lisabona.

Primul „coleg”, negustor de vinuri, căruia i-a arătat scopul venirii în Portugalia începu să râdă. Se adresă altuia. Și acesta răsă. Găsi însăși unul care nu râdea, mulțumindu-se să zâmbească.

— Cutați porto în Portugalia? Ati greșit adresa. Producția noastră până în 1975, e vândută anticipat. Fiindcă ați venit însă, vă voi spune unde puteți găsi adevăratul nostru porto... portughez. Adresați-vă firmelor Sandeman la... Londra!

Explicația
Când au sosit cele două avioane britanice în Spania lui Franco, au găsit aerodromuri perfecte având instalații tehnice germane. Pilotii englezi n'au întârziat să-și exprime admirația, cerând și lămuriri. Comandantul aerodromului de lângă Madrid explică oșpetilor, cu modeste:

— Aeroporturile astea au fost făcute de nemți în 1941 și trebuiau să servească la atacul împotriva Gibraltarului!

Pilotii britanici au dat din cap arătând că au înțeles...

FLORI DE TEI

Au început să înflorească tei!... Nu vom vorbi de parfumul dulce și suav al florilor găbene și delicate din care albinele fac mierea parfumată de primăvară.

E vorba doar de o chestiune foarte realistă: în ciuda tuturor ordonanțelor prohibitive, cetățenii au început să se năpustească asupra teilor depe străzi spre a culege floarea din care toată lumea știe că se face un ceai minunat. Acuma, n'ar fi nimic dacă s'ar culege numai floarea, ciaci — la urma urmii — tot s'ar scutura singură, dar barbaria e alta: cătuși zăpăci de mare copii, și chiar oameni în toată firea se arca cu scaune și scări în tei, sau se agăță de crengi, devastând pur și simplu copacii. După o astfel de „campanie de cules florilor de tei”, bietul copac rămâne cu crengile și frunzele rupte ca focul de omizi; parca s'ar fi năpustit un roi de lăcuste asupra lui, nu oameni cu pretenții de civilizație. De fapt, nu e nimic de mirare: lumea procedea în același spirit, rit în care calca pe tarba grădinișorului, rupe florile de acasă... ș. a. m. d. — consecință directă a obiceiului din copilărie când dimineața toți copiii veneau, începând cu creștele primăverale și sfârșind cu gutuile toamna.

D. M.

CRONICA EXTERNĂ ALTE PROBLEME CE SE PUN GUVERNULUI FRANCEZ- INTRE SENATUL AMERICAN ȘI CAMERA REPREZENTANȚILOR

Adunarea Națională franceză a reținut ieri după amiază desbaterile asupra recomandărilor conferinței dela Londra. Numărul extrem de mare al oratorilor înscrși la cuvânt face să se creadă că votul final se va da abia în seșina de astăzi, dar că, după toate probabilitățile, politica externă a guvernului va fi aprobată cu unele „rezerve”.

Dar un vot afirmativ, cu mică majoritate, pe chestiuni externe nu consolidează încă situația guvernului Schuman. Problemelor de politică externă, abia aplanate, le urmează acum acelea de ordin economic.

Divergențe de vederi există nu numai între masa muncitorească franceză și guvern, dar și între membrii guvernului însuși. Lupta aici se dă între ministrul de Finanțe și cel al Muncii, adică între d-ii René Mayer și Daniel Mayer. Ea este cunoscută în presa franceză și sub denumirea, oarecum amuzantă, de „lupta între cei doi Mayer”. Motivul disputei sunt sursele economice și mărirea prețurilor industriale, cum este de pildă cazul la cărbuni unde augmentarea ajunge până la 20 la sută. În timp ce ministrul Muncii, d. Daniel Mayer se opune oricărei urcări de prețuri, ministrul finanțelor se arată intransigent.

Dar — după cum spuneam — lupta nu se dă numai în sânul ca-

binetului francez. Nelinıştea pe care o arată muncitorii față de locul disproporționat dintre salarii și prețuri, constituie — după afirmațiile presei pariziene — „obstacolul cel mai important în calea unei guvernări liniștite a d-lui Robert Schuman”.

Organizațiile muncitorești și-au formulat în ultimele zile revendicările, cerând realizarea lor imediată. Constatând imposibilitatea guvernului de a ajunge la o scădere a prețurilor și a costului vieții, Confederația Generală a Muncii revendică pentru salariați „sporuri de scumpete” și esențiale reajustări de salarii.

Adunarea Națională, după ce va termina deciziile desbaterile asupra politicii externe, va fi chemată să ia o hotărâre în problema economică, tot atât de spinoasă ca și cea d'înalt. Ea va trebui să țină seama de revendicările masei muncitorești, dar în același timp va trebui să se pronunțe răspicat pentru una din cele două teze: a ministrului de finanțe sau cea a ministrului Muncii.

Alarmați de poziția ostilă pe care au luat-o țările Europei occidentale față de reducerile recomandate de Camera Reprezentanților, membrii comisiei bugetare a Senatului american s'au pronunțat ieri în favoarea unei „reveniri”. Ei au a-

probat că „ajutorul” să se facă pe 12 luni, în loc de 15, iar cifra să fie ridicată la 7 miliarde 115 milioane, celace ar reprezenta cu un miliard mai mult decât o fixase Camera Reprezentanților.

Aceasta nu înseamnă însă că „revenirea” este definitivă. Hotărârea senatorilor urmează să fie discutată în seșina comună de membrii Senatului și ai Camerei Reprezentanților, aceștia din urmă având să-și spună din nou cuvântul.

Admițând totuși ipoteza că un compromis va fi posibil, și că „ajustarea” de ultimă oră se va face, rămâne totuși întrebarea pe care și-o pune presa engleză: în ce măsură va folosi „ajutorul american” la refacerea țării europene ce au acceptat să fie ajutate?

„Cazul Angliei — scriu ziarele londoneze — este concludent. Refacerea ei cu ajutorul din afară este foarte grea. Suntem lăsați să înțelegem că una din cauzele pentru care americanii reduc sumele ar fi și felul rău în care englezii înțeleg să le administreze. Se poate. Dar și noi putem spune că celace ne acordă planul american este posibilitatea de a ne „ajuta singuri”!

T. Ș.

DE LA ROUSSEAU LA WEEK-END-UL BUCUREȘTEAN

Oricât de curios ar fi plăcerea contemplării naturii și admirația peisajului cu toate variațiile lui, care ar fi fost de natură să atragă atenția omului, chiar fără o deosebită cultură, a trebuit ca să se aștearnă mulți ani pentru minunățiile naturii să poată fi apreciate, așa cum sunt astăzi. Se reamintește că Cesar cu toată superioritatea lui intelectuală, când a trecut pentru prima oară Alpi a găsit timpul să scrie amănunte despre război, și nu a avut nici un moment de răgaz contemplativ pentru a să admira miracolul munților străbătuți printre ghețari și vârfuri înzăpezite. A trebuit să vină „nebulul” Rousseau care să facă o propagandă pentru un film gratuit, care se numește natura, pentru omul să găsească în admirația ei plăceri supreme și adesea vârate emoții de artă.

După ce curentul romantic s'a întărit lumea din ce în ce a început să guste din farmecul neprețuit al frumuseților inconjurătoare, și să schimbe astfel peisajul pictat numai ca un simplu decor miniatral din vechile picturi în care numai portretul omenească era vrednic de a fi immortalizat, în obiect de admirație.

Când Mont-Blanc a fost străbătut, naturalistul Saussure a avut o expresie plastică, care s'a lăfănească: „Muntele ne arată, spune el, un fragment de schelet al planetei pe care o locuim” atâta de adevărat este că marile monumente ale naturii sunt revelații pentru caracteristica ființei planetare.

Aceste considerațiuni ar putea fi introductive la o apologie a week-end-ului, a acestui obicei care e de dorit să fie cât mai mult înrădăcinat pentru ca omul să iasă din băltoacă, să respire un aer curat și să-și însușească suflul și imaginii noi. Week-end-ul este mai ales util pentru locuitorii orașelor de azi, în care blocurile strâng ca în cutiute oamenii și fac ca cerul să fie din ce în ce mai invizibil, — cerul, care el singur, ar merita să fie mai mult contemplat decât străzile prafulite ale orașelor noastre.

La noi, excursiile dincolo de oraș, nu au fost încă de prețuite. Este drept, că pe vremea trenurilor

de plăcere București — Predeal, plezirist, ridiculizați pe vremuri, își dădeau iluzia unor excursii cu efect sanitar. De fapt, însă, ei se mulțumeau a lua un dejun agrementat cu butelii aduse de acasă, cât mai multe așa încât munții se vedeau ca într'un tablou îndepărtat și o stațiune pe iarbă era singurul obiectiv al acestor amatori de frumuseți neapreciate. Causticul spirit al lui Caragiale a creionat aceste excursiuni în care familiile de burghezi cu „gramama” în frunte călătoreau pentru câteva ore, împovărați de coșnițe cu bunătăți mai mult sau mai puțin digestive.

Tempuri de naive obiceiuri! Sunt unele orașe din România care au vecinătăți campestre admirabile. Astfel orașul Buzău are un crâng, o pădure foarte frumoasă, dar pe care niciun locuitor nu le vizita, acum câțiva ani în urmă. Și tot astfel cu parcul Bibescu dela Crăiova, se încumetau puțin să-l viziteze, deși este unul din cele mai frumoase câte le avem în țară. Și exemplele s'ar putea cred înmulți.

Să recunoaștem că asanarea lacurilor dela Băneasa, care dau iluzia unor mari lacuri elvețiene, a grăbit gustul evadărilor pentru câteva ore din oraș. Dar mai ales acest exod atât de util pentru restaurarea fizică și pentru impresiile sufletești va fi, grație amenajărilor dela Snagov și înlesnirilor de transport, intrat în obiceiurile bucureștene, lucru de care trebuie să se bucure și igienistii și pedagogii și toți cei care înțeleg utilitatea acestor recreații pentru schimbarea impresiilor din monotonia zilelor care se succed. Înființarea a câtorva hoteluri sau a unor restaurante, să sperăm efine, va contribui deasemenea într-o largă măsură ca acest week-end bucureștean să prindă din ce în ce mai mult rădăcini și ca Snagovul, care în trecut istoriei noastre era loc de exil și unde omorul lui Cantacuzino a rămas ca unul din cele mai sângeroase amintiri, să devină azi din ce în ce un loc de agrement mult căutat, cum merita să fie, deoarece rare ori natura a fost mai generoasă decât aici unde se înfruntesc o pădure seculară cu un lac de toată frumusețea, atât ca con-

tur cât și ca înfrindere. Cei ce nu pot merge la mare ori la munte din diverse motive, pot să profite astfel de plăcutul Snagov, pentru că s'a și dea nu numai lăz a unei vilegiaturi, dar și realitățile unui câştig organic și sufletec. Natura e generoasă, — dar și noi trebuie să știm a-i prețui darurile.

GR. TAUSAN

Clandestinitii din Cipru se întorc în «Tara promisă»...

— Armistițiul și imigrarea —

Și în Cipru vara este cel mai frumos anotimp al anului. Mai ales pentru cei 25.000 de „clandestini”, care nu și-au „ales” lagărul britanic, drept refugiu sau loc de odihnă. Unii au sosit în plină iarnă, cum au fost cei 14.000, depe „Pan Crescent” și „Pan York”. A fost cel mai mare transport de imigranți pe care s'a învrednicit flota de război britanică să-l captureze în drumul către Palestina.

De altfel, dela acest ultim transport, care a dublat numărul „clandestinilor” aflați în lagărele din Cipru, alți musafiri nu s'au mai ivit.

Dar cei sosiți în preajma Crăciunului trecut, au avut cel puțin o speranță în plus, față de camarazii lor veterani pe insulă. În momentul debarării lor în taberele de concentrare dela Xyloymbu, exista o decizie a Națiunilor Unite, în virtutea căreia, la 1 Februarie noul stat evreesc — statul ior, viitoare lor patrie — își putea primi, fără nici o restricție având, în acest scop, portul Haifa, pe care autoritățile militare britanice trebuiau să-l pună la dispoziție, înaintea de a depune mandatul sau de se retrage din Palestina.

Lucrurile s'au petrecut însă altfel și nici nu e nevoie să mai spunem de ce se știe. Clandestinii au rămas mai departe stigmatizați cu numele de clandestini, dar au continuat să sperie.

Viața în bărcile și corturile din tabere nu este prea plăcută în timpul iernii. Oamenii s'au deprins însă și să murmure. Sunt doar atât de toată frumusețea, atât ca con-

Desen de B'ARG

— Cred că U. C. B. a adunat rezerve pe doi ani.

CARNETUL NOSTRU

EXPOZIȚIA MEDICINEI ROMÂNE

Ce te izbește mai mult când vizitezi expoziția medicinei române, deschisă în cadrul unei importante manifestări, la începutul lunii, este frumusețea panourilor, ingeniozitatea graficelor, plasticitatea desenelor, reușita tehnică a documentărilor. Nu este nevoie de cunoștințe de specialitate, nici de pregătire inginerască pentru a primi privire aruncată asupra unui panou să-ți dai seama de realitățile obținute în domeniul respectiv.

Datele prezentate la expoziție provin, de sigur, dela diferitele de partamente, instituții, organizații din cadrul medicinei științifice sau practice. Cu toate acestea, unitatea desăvârșită a expoziției arată că execuția tehnică a panourilor a fost realizată într'un singur centru, ceea ce dovedește că organizația expoziției, Institutul român de cultură universală, dispune de

un mănunchi de intelectuali, care întrunesc în mod desăvârșit capacitatea științifică cu talentul în arta decorativă.

Expoziția deschisă la Facultatea de medicină este menită să arate și marelui public înfăptuirea științului an, în comparație cu acelea ale trecutului. De sigur, nu s'a putut evita ca unele din aceste înfăptuiri, în special din domeniul activității pur științifice să nu fie accesibile publicului profan, și nici măcar oamenilor de știință din alte domenii ale culturii superioare. De pildă, în secțiunea III-a a expoziției, care ne arată activitatea institutelor științifice, a universităților, catedrelor, clinicilor, societăților științifice și revistelor medicale, pe lângă grafice indicând numărul bolnavilor, al operațiilor, analizelor, etc. găsim înșiruri.

GR. GRAUR

(Continuare în pag. 2-a)

fințează această carantină fără termen în insula care leagă două mări, nu mai puțin de 51.000 de oameni i-au cunoscut rigorile. Jumătate s'au dus, încetul cu încetul.

În mod legal, câte 750 de oameni aveau permis:unea să părăsească, lunar, lagărul, cu destinația Palestina. Acest curent continuu de imigrație îngăduită de autoritatea mandatară a funcționat o bună bucată de vreme. Cei cari urmau să plece își așteptau, răbdători, rândul, în ordinea în care sosiseră pe insulă.

Între timp toată suflarea omească din lagăr continua să ducă o viață monotonă, dar nu lipsită totuși de orizont. Spre zărite sudului se pregătea doar nașterea viitorului stat Israel. Sorocul plecărilor lor din Cipru nu mai era atât de depărtat. Cel mai vechi se și gândea cu oarecare melancolie la clipa despărțirii. Unii au lăsat chiar amintiri scumpe în țărâna insulei. Vreo 80 de moșii pețituesc și ei cu osemintele îngropate acolo, hrisovul de mărțurie a trecerii celor v'î prin partea locului. Alții au deschis ochii la viață sub razele soarelui care răsare de pe mare. Destul de mare a fost numărul celor care vor avea Ciprul ca loc de naștere: peste 900.

Evenimentul cel mare era în aer. Se știa și aici, în îndepărtata colonie a clandestinilor, că la 15 Mai, în clipa încetării mandatului britanic, va lua naștere statul Israel, în baza deciziei O.N.U.

uului și din voința luptătorilor și a fâuritorilor căminului evreesc în țara strămoșilor lor.

Un vas cu imigranți navigase câteva zile la rând în apele din apropierea Haifail, pentru a putea intra în port, în momentul proclamării solemne a statului Israel. Până la miezul nopții de 14 spre 15 Mai, vasul „Argentina” a rămas în larg, la o distanță de trei mile de rada portului. În zori, cel o sută și ceva de „clandestini” au putut debarca la Haifa, ca primii imigranți legali în țara lor.

Au fost numai câteva cazuri similare de imigrare în intervalul dela proclamarea statului Israel și până astăzi. Din Cipru plecările nu s'au putut face fără consimțământul autorităților britanice, care nu s'au grăbit să-l dea. Izbucnirea ostilităților a dat prietă britanicilor să invoace principiile sacre ale neintervenției și neutralității. Cel 25.000 de claus-tranți au încercat să protesteze și au schițat chiar intenția de a se opune cu forța interdicției britanice.

S. M.

(Continuare în pag. 2-a)

Citiți în pag. III-a:
PROCESUL MASACRELOR DELA IASI
Primii martori audiați
NOUI NUMIRI DE DIRECTORI LA ÎNTEPRINDERILE NAȚIONALE